

Erhvervsstyrelsen
Dahlerups Pakhus
Langelinie Allé 17
2100 København Ø

Høring af udkast til vejledning om landzoneadministration

Erhvervsstyrelsen sendte den 19. december 2018 udkast til vejledning om landzoneadministration i høring med frist for bemærkninger den 26. januar 2018.

Bemærkninger

Der er i dag et stort pres på arealerne i det åbne land. En rapport fra Teknologirådet og Aalborg Universitet viser, at hvis alle mål og ønsker til arealanvendelsen skal nås, skal der bruges 130-140 % af Danmarks areal. Der er derfor god grund til at være varsom, når der udlægges arealer til ændret arealanvendelse. Derfor er det væsentligt, at kommunernes øgede muligheder for øgede fleksibilitet ikke ændrer på hovedhensynet om at spare på arealressourcen, og at en ændret arealanvendelse sker under hensyntagen til blandt andet jordbrugets virksomheder.

Hensyn til jordbrugserhvervene

Landbrug & Fødevarer skal positivt bemærke, at der er indført et afsnit om hensyntagen til jordbrugserhvervene (afsnit 2.2.2), hvor det blandt andet fremgår, at kommunalbestyrelsen skal sikre en passende afstand mellem eksisterende landbrug og ny bebyggelse. Dette er meget væsentligt for fx husdyrbrug, som kan blive væsentligt begrænsede i deres udviklingsmuligheder ved etablering af ny beboelse i deres nærhed.

Som hjælp til kommunerne skal Landbrug & Fødevarer opfordre til, at der i vejledningen indsættes et bilag med forslag til passende afstande mellem landbrug (husdyrbrug) og bebyggelse, som der kan henvises til i afsnittet. Som inspiration kan der tages udgangspunkt i afstandene i bilag 2.

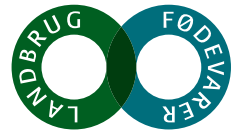
Henvisning til afgørelser

Der skal opfordres til, at landzonevejledningen fortsætter med at omtale relevante afgørelser og domme. Det følger endvidere af Justitsministeriets vejledning om udarbejdelse af administrative forskrifter, at principielle domme bør fremgå af vejledninger.

Erhvervsmæssigt nødvendigt for bedriften

Andet afsnit på side 68 bør justeres, så det klart fremgår, at der er tale om to situationer, hvor gyllebeholderen kan være omfattet af undtagelsen i § 36, stk. 1, nr. 3 (dvs. hvor gyllebeholderen er erhvervsmæssigt nødvendig for bedriften). Den ene type situation er, hvor husdyrbrug etablerer en gyllebeholder et andet sted på bedriften end der, hvor husdyrene holder til (fx på en anden ejendom). Og den anden situation er, hvor en anden landmand – fx en planteavl – etablerer en gylletank, og derefter får en aftale med andre husdyrbrug om at aftage deres gylle af hensyn til markdriften. I begge tilfælde er gylletanken nødvendig for den pågældende bedrift.

Samtidig bør første sætning i afsnit 2 justeres jf. nedenstående:

"Hvis der er tale om en landbrugsbedrift, hvor gyllebeholderen ønskes placeret på en anden landbrugsejendom eller en anden bedrift, fx hos en planteavler inden for bedriften, hvor der ikke er husdyr på den pågældende ejendom, er gyllebeholderen omfattet af undtagelsen i § 36, stk. 1, nr. 3, hvis gyllen er nødvendig for den pågældende bedrift ~~ejendoms-drift som planteavlsejendom~~".

Forholdet mellem husdyrloven og planloven

Sætningen i afsnit 3.3 (side 64): "For landbrugsbedrifter gælder dette dog ikke for så vidt angår husdyranlæg såsom gylletanke og stalde" bør slettes, da den ellers kan give anledning til misforståelser. Det skyldes, at gylletanke og stalde ikke nødvendigvis er husdyranlæg, og derfor godt kan være omfattet af planlovens § 36, stk. 1, nr. 3.

Hvis formålet med sætningen er at tydeliggøre, at forhold, der omfattes af husdyrbrugloven ikke omfattes af planlovens bestemmelser, fremgår dette entydigt af det efterfølgende afsnit. Desuden er der redegjort nærmere for snitfladerne mellem de to love på side 66 - 67. Landbrug & Fødevarer foreslår derfor, at sætningen slettes, så der ikke opstår fortolkningstvív.

Biogasanlæg hører til i det åbne land

Biogasanlæg etableres typisk ved udlæg i lokalplan eller via en landzonetilladelse. Biogasanlæg hører naturligt til i det åbne land - hvilket bl.a. er understreget af Naturstyrelsens Biogasrejsehold, da husdyrgødning er den helt primære råvare, og man derfor minimerer kørsel og ikke mindst kørsel i byområder ved at placere anlægget i det åbne land. Endvidere kan det ikke undgås, at der periodisk, herunder specielt i forbindelse med reparation og vedligeholdelse, forekommer lugt, som er naturligt hjemmehørende i landzone, men vil være stærkt generende - selv i små forekomster - i erhvervsområder i byerne.

På baggrund af ovenstående skal Landbrug & Fødevarer anmode om, at biogasanlæg og bioraffineringsanlæg omtales på linje med maskinstationer og foderstofvirksomheder i afsnit 2.2.12.

Yderligere bemærkninger til landzonevejledningen er opstillet i vedhæftede bilag 1.

Såfremt der er spørgsmål til bemærkningerne, står vi naturligvis til rådighed.

Med venlig hilsen

Henrik Borg Kristensen
Chefkonsulent

Miljø & Bæredygtighed

D +4533394656
M +4551671549
E HBK@lf.dk

Bilag 1

Specifikke bemærkninger til udkast til Vejledning om landzoneadministration. Planlovens §§ 34-38.

Forord, indledning, vejledningens opbygning og indholdsfortegnelse (side 1-7)

Side	Indhold	Tekst	Kommentar/forslag til ændret tekst
Generelt	Forord	Folketinget har vedtaget en moderniseret planlov den 1. juni 2017, der trådte i kraft den 15. juni 2017.	Det bemærkes, at det ikke er korrekt, at Folketinget har vedtaget en moderniseret planlov, idet der er alene tale om ændringer til en allerede eksisterende lov. Sætningen bør derfor fjernes eller omskrives. I øvrigt bør der i forordet være en henvisning til ændringslovens lovnummer samt til tidligere lovbekendtgørelse med ændringer. Endelig skal det bemærkes, at landzonevejledningen bør opdateres løbende fremadrettet, hvis der sker lov- eller praksisændringer.
Generelt	Praksis		Det bemærkes, at landzonevejledningen ikke omtaler relevante afgørelser/domme, hvilket må anses som en mangel. Det følger af Justitsministeriets vejledning om udarbejdelse af administrative forskrifter pkt. 150, at "principielle afgørelser fra domstolene eller andre myndigheder, f.eks. et ankenævn, kan have bindende betydning, hvorfor dette stofs særlige karakter bør fremgå af vejledningen." (https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=60787). Det foreslås derfor, i lighed med den nugældende landzonevejledning fra 2002, at der henvises til relevante afgørelser/domme i vejledningen.

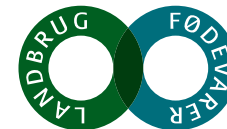
			Hvis eksempelvis afsnit 2.2.14 (side 55) sammenholdes med det tilsvarende afsnit i den gældende vejledning, kan det konstateres, at to henvisninger til relevante afgørelser ikke er medtaget. Det er efter Landbrug & Fødevarers opfattelse en god hjælp med henvisninger til relevante afgørelser.
Generelt	Ordet "hensigt" anvendes en række steder, hvor der er indsat afsnit om de ændrede / nye bestemmelser i planloven		Ordet "hensigt" bør udgå, da det er en vejledning. Når forarbejder danner grundlag for vejledningsteksten, bør dette fremgå direkte af vejledningsteksten, såsom; "Af lovens forarbejder fremgår ..." Der henvises til Justitsministeriets vejledning om udarbejdelse af administrative forskrifter pkt. 150. (https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=60787).

Kapitel 1: Planlovens landzonebestemmelser - §§ 34-38 (side 7-46)

Side	Indhold	Tekst	Kommentar/forslag til ændret tekst
11	Afsnit 1.2.2. Krav om landzonetilladelse - § 35, stk. 1, bebyggelse	"Det kræver ikke landzonetilladelse at foretage indvendige bygningsændringer, så længe disse ikke tilsigter en ændret anvendelse af bygningen, herunder at der ikke oprettes flere boligenheder, end der er i forvejen, eller tilsigtes en anden ændret anvendelse, som kræver landzonetilladelse.."	Sidste sætning er en unødvendig tilføjelse til afsnittet, da det allerede er angivet i dette, at det er en forudsætning, at bygningsændringerne ikke "tilsigter en ændret anvendelse af bygningen".

12	Afsnit 1.2.2. Krav om landzonetilladelse - § 35, stk. 1, ændret anvendelse	"Iflg. lovens § 37 kan der ske ændret anvendelse af overflødiggjorte bygninger uden krav om landzonetilladelse. For de forhold, der ikke er omfattet af disse undtagelser, skal afgørelsen af..."	Af forståelsesmæssige hensyn bør afsnittet omformuleres.
12	Afsnit 1.2.2. Krav om landzonetilladelse - § 35, stk. 1, hændelige begivenheder	"Hændelige begivenheder Der kræves landzonetilladelse..."	Der mangler angivelse af retningslinjer, jf. side 57 i udkast til landzonevejledning, for den lempelige vurdering af ansøgninger om landzonetilladelse til genopførelse efter hændelige begivenheder. Den tidligere vejledning angav fx følgende: <i>"Der bør normalt meddeles tilladelse til genopførelse af nedbrændt bebyggelse eller bebyggelse der er blevet ødelagt på grund af storm eller hærværk".</i>
12	Afsnit 1.2.3. Omdannelseslandsbyer - § 35, stk. 1, 2. pkt.	"Hvert fjerde år kan op til to omdannelseslandsbyer udpeges og afgrænses i kommuneplanens retningslinjer, jf. § 11 a, stk. 1, nr. 22. Med henblik på at bidrage til at skabe vækst og udvikling i landdistrikterne fastsætter planlovens § 35, stk. 1, 2. pkt., at kommunalbestyrelsen ved tilladelser efter § 35, stk. 1, kan lægge særlig vægt på kommuneplanens retningslinjer for omdannelseslandsbyer. Kommunen har ved udpegning af omdannelseslandsbyer mulighed for at	3. afsnit bør flyttes, så det står umiddelbart efter 1. afsnit, da begge afsnit vedrører afgrænsningen af omdannelseslandsbyer. De efterfølgende afsnit vil herefter vedrøre muligheden for at opnå landzonetilladelse inden for omdannelseslandsbyen. Det bør overordnet set overvejes, hvor meget der skal stå i afsnit 1.2.3, da der er et særskilt afsnit om omdannelseslandsbyer i afsnit 3.15.

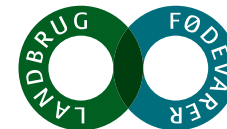
		foretage en videre afgrænsning for omdannelseslandsbyerne, end hvad der gælder for øvrige landsbyer”	
13	Afsnit 1.2.4. Landzonelokalplan og lokalplanpligt i landzone - § 35, stk. 2, landzonelokalplan	”Det gælder typisk, hvor en lokalplan regulerer anlæg i det åbne land, f.eks. en gokartbane, golfbane, offentlig badestrand med tilkørsels-, parkerings- og sanitære anlæg eller et stisystem.”	Ordet ”en” bør tilføjes foran ”golfbane” og ”offentlig badestrand”, da ordet efter ”eller” er intetkøn: ”et stisystem”.
16	1.2.8. Tilladelse til etablering af flere boligenheder i eksisterende bygninger - § 35, stk. 10	Afsnittet omhandler muligheden for at etablere flere boligenheder i eksisterende bygninger	Hensynet til landbrug bør indgå i kommunens overvejelser, jf. lovens § 1. Der skal således tages højde for, at lugtgeneafstande til husdyrbrug også i fremtiden kan overholdes i forbindelse med udvidelser af husdyrbrug.
18	Afsnit 1.3. Undtagelser fra kravet om landzonetilladelse - § 36	Note 9	Det foreslås, at fodnoten slettes. Omtalen af § 36, stk. 1, nr. 15 i § 36, stk. 2, er <u>ikke</u> irrelevant, idet det ifølge lovbemærkning til nr. 89 ikke er et krav, at udvidelsen på 500 m ² skal sammenbygges med den eksisterende bygning eller placeres i tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer. Det foreslås også, at der i vejledningen indsættes et afsnit der præciserer denne forståelse af ordet ”tilbygning” i § 36, stk. 1, nr. 15.
19	1.3.1. Egentlige undtagelser	Note 11	Det bemærkes, at der mangler en fortsættelse af fodnote 11 på side 19.

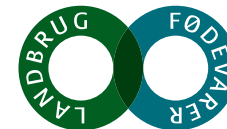
20	Afsnit 1.3.1. Egentlige undtagelser - § 36, stk. 1, erhvervmæssigt nødvendigt byggeri – planlovens § 36, stk. 1, nr. 3	Bestemmelsen gælder både for driftsbygninger og for beboelsesbygninger. Det afgørende er, om byggeriet er erhvervmæssigt nødvendigt for driften af den pågældende landbrugsejendom (alternativt for landbrugsbedriften), skovbrugsejendom eller for udøvelsen af fiskerierhvervet. Der henvises til afsnit 3.1.2 og 3.3.	Det bør angives, at regnvandsbassinger og energianlæg er erhvervmæssigt nødvendige, og derfor heller ikke forudsætter en landzonetilladelse.
20	Afsnit 1.3.1. Egentlige undtagelser - § 36, stk. 1, erhvervmæssigt nødvendigt byggeri – planlovens § 36, stk. 1, nr. 3	Ved "landbrugsbedrift" forstås efter landbrugslovens § 2, stk. 3, en driftsenhed, der anvendes til jordbrugsmæssige formål, som for jordernes vedkommende er fastsat i lov om drift af landbrugsjorder, og som drives af samme fysiske eller juridiske person. Bedriften kan bestå af en eller flere landsbrugsejendomme, arealer uden landbrugspligt samt tilforpagtede arealer. Omfattet er ikke samdrift af flere bedrifter eller andre typer af produktionsfællesskaber end landbrugsbedrifter, som defineret i § 2, stk. 3.	Ordet landbrugsbedrift forklares nederst side 20. Af hensyn til læserens forståelse bør der også være en forklaring af ordet "landbrugsejendom". Dette bør tilføjes, førend begrebet "landbrugsbedrift" forklares.
20	Afsnit 1.3.1. Egentlige undtagelser - § 36, stk. 1,	Udgangspunktet er således, at en vurdering af den erhvervmæssige	Efter dette afsnit ønskes et afsnit om tilforpagtede arealer tilføjet.

	erhvervsmæssigt nødvendigt byggeri – planlovens § 36, stk. 1, nr. 3	nødvendighed skal ske i forhold til den enkelte landbrugsejendoms drift. I tilfælde, hvor ejendommen indgår i en landbrugsbedrift sammen med andre landbrugsejendomme og/eller arealer, jf. landbrugslovens § 2, stk. 3, og drives sammen med disse, kan den erhvervsmæssige nødvendighed alternativt vurderes for bedriften.	Det foreslås, at afsnittet får følgende formulering: ”Tilforpagtede arealer kan indgå i vurderingen af <u>den pågældende ejendoms</u> driftsmæssige behov, hvis der er tale om traditionelle og langvarige forpagtningsforhold. Hvis vurderingen foretages i forhold <u>til bedriften</u> kan både kortvarige og langvarige forpagtningsforhold indgå i vurderingen af det driftsmæssige behov.” At både kortvarige og langvarige forpagtningsforhold kan indgå i vurderingen af det driftsmæssige behov ved en bedrift begrundes med, at der ikke i landbrugslovens § 2, stk. 3, sondres mellem langvarige og kortvarige forpagtningsforhold ved definitionen af en landbrugsbedrift.
22	Afsnit 1.3.1. Egentlige undtagelser - § 36, stk. 1, Ibrugtagen til jordbrugsmæssige formål – planlovens § 36, stk. 1, nr. 5	Endvidere kan ubebyggede arealer i landzone – uanset landbrugspligt – uden tilladelse tages i brug til formål, der tjener landbrugs-, skovbrugs- eller fiskerierhvervet, f.eks. ved tilsåning eller tilplantning eller ved etablering af tørreplads for fiskegarn.	Det bør i landzonevejledningen nævnes, at ubebyggede arealer i landzone kan tages i brug til læsseplads for juletræer (jf. NKO nr. 165 fra september 1998) og regnvandsbassiner uden landzonetilladelse.
24	Afsnit 1.3.1. Egentlige undtagelser - § 36, stk. 1, til- og ombygning af helårshus – planlovens § 36, stk. 1, nr. 10	Opførelse af en ny bolig, f.eks. som erstatning for en ældre bolig som nedrives, kræver tilladelse efter § 35, stk. 1. Kommunalbestyrelsen vil i sådanne tilfælde kunne knytte vilkår til tilladelsen om størrelse, udformning m.v. Kommunalbestyrelsen skal ved sådanne	Det fremgår af afsnittet, ”at kommunalbestyrelsen skal ved sådanne landzonetilladelser tage hensyn til muligheden for at udvide et eksisterende helårshus med indtil 500 m², når kommunen tager stilling til størrelsen for den nye bolig.” Landbrug & Fødevarer foreslår, at vejledningsteksten ændres, så der som udgangspunkt bør kunne gives landzonetilladelse til at opføre et helårshus

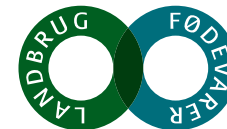

		landzonetilladelser tage hensyn til muligheden for at udvide et eksisterende helårshus med indtil 500 m ² , når kommunen tager stilling til størrelsen for den nye bolig.	på sammenlagt 500 m ² , når kommunen tager stilling til størrelsen for den nye bolig. Det giver selvsagt ikke mening at give landzonetilladelse til et mindre byggeri, for at ansøger dernæst kan udvide byggeriet op til sammenlagt 500 m ² uden landzonetilladelse. I vejledningen bør også formuleringen "med indtil 500 m ² " rettes til "op til 500 m ² ".
24	Afsnit 1.3.1. Egentlige undtagelser - § 36, stk. 1, til- og ombygning af helårshus	For så vidt angår beregning af bebyggelsers samlede bruttoetageareal henvises til bilag 1 i Bygningsreglement 2015.	Der bør henvises til det nye bygningsreglementet (BR18), som trådte i kraft den 1. januar 2018.

24	Afsnit 1.3.1. Egentlige undtagelser - § 36, stk. 1, helårsboligs overgang til fritidsbolig	En helårsbolig kan tages i brug som fritidsbolig uden landzonetilladelse, mens det kræver landzonetilladelse at tage en fritidsbolig i brug som helårsbolig. Baggrunden herfor er bl.a., at helårsbeboelse som udgangspunkt vil påvirke omgivelserne i højere grad og stille større krav til offentlig service og infrastruktur end fritidsboliger.	Det bør afslutningsvis – i lighed med den nugældende landzonevejledningen fra år 2002, side 55 og NKO nr. 128G, 1997 og NKO nr. 210, 2000 - tilføjes til afsnittet, at "Hvis en fritidsbolig oprindeligt har været et helårshus, kan der efter omstændighederne meddeles tilladelse."

26	Afsnit 1.3.1. Egentlige undtagelser - § 36, stk. 1, udvidelse af erhvervsvirksomhed i overflødiggjort landbrugsejendom	De 500 m ² kan udnyttes i ét byggeri eller ved flere mindre udvidelser. Tilbygningen skal opføres i tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer. Tilbygningen skal sammenbygges med den eksisterende bygning.	Det bemærkes, at det ifølge lovbemærkningerne til nr. 89 <u>ikke</u> er et krav, at udvidelsen på 500 m ² skal sammenbygges med den eksisterende bygning. Tekststykket "Tilbygningen skal sammenbygges med den eksisterende bygning." skal derfor slettes.
30	Afsnit 1.3.2. Tilladelse til beliggenhed og udformning	Fodnote 19	Det foreslås at fodnoten slettes. Omtalen af § 36, stk. 1, nr. 15 i § 36, stk. 2, er <u>ikke</u> irrelevant, idet det ifølge lovbemærkning til nr. 89 ikke er et krav, at udvidelsen på 500 m² skal sammenbygges med den eksisterende bygning eller placeres i tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer. Det foreslås også, at der i vejledningen indsættes et afsnit der præciserer denne forståelse af ordet "tilbygning" i § 36, stk. 1, nr. 15.
31	Afsnit 1.3.2. Tilladelse til beliggenhed og udformning, tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer	Tilknytning til hidtidige bebyggelsesarealer	I den nugældende landzonevejledning fra år 2002 (s. 37 ff.) står følgende: "Ved opførelse af beboelsesbygninger i tilknytning til de hidtidige bebyggelsesarealer forstås efter hidtidig praksis opførelse inden for en afstand af indtil ca. 20 m fra bebyggelsen, idet en beboelsesbygning i almindelighed skal placeres tæt ved den eksisterende bebyggelse. Det er imidlertid ikke alene afstanden der afgør om en bygning kan siges at ligge i tilknytning til de hidtidige bebyggelsesarealer. Afgørelsen må bero på en samlet vurdering af om det ansøgte byggeri naturligt opleves som havende tilknytning til de hidtidige bebyggelsesarealer, bl.a. henset til terrænforhold og landskabet i øvrigt. Den vejledende afstand skal således ikke betragtes som en almindelig regel."

			Det foreslås at der indsættes et lignende afsnit i den kommende landzonevejledning.
31	Afsnit 1.3.2. Tilladelse til beliggenhed og udformning, tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer	Ved opførelse af en erhvervsmæssigt nødvendig beboelsesbygning i en større afstand end 50 m, men stadig i nærheden af de hidtidige bebyggelsesarealer, skal kommunalbestyrelsen i forbindelse med behandling af ansøgning om landzonetilladelse til byggeriet lægge særligt vægt på de landskabelige hensyn og sikre, at bebyggelsen samlet set ikke får karakter af spredt bebyggelse. Der må generelt udvises tilbageholdenhed med at tillade opførelse af nye stuehuse uden tilknytning til de hidtidige bebyggelsesarealer.	Afsnittet "Der må generelt udvises tilbageholdenhed med at tillade opførelse af nye stuehuse uden tilknytning til de hidtidige bebyggelsesarealer." bør ændres til følgende: Der må generelt udvises tilbageholdenhed med at tillade opførelse af nye stuehuse i større afstand end 50 meter til de hidtidige bebyggelsesarealer.
31	Afsnit 1.3.2. Tilladelse til beliggenhed og udformning, tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer	Der kan være tale om driftsmæssige, tekniske og/eller miljømæssige forhold, som gør en placering væk fra de hidtidige bebyggelsesarealer mere hensigtsmæssig eller nødvendig.	Det bør lighed med den nugældende landzonevejledning fra år 2002 (s.38), præciseres i den kommende landzonevejledning, at også afstandskrav efter anden lovgivning kan gøre det nødvendigt at placere erhvervsmæssigt nødvendige bygninger uden tilknytning til de hidtidige bebyggelsesarealer.
31-32	1.3.2. Tilladelse til beliggenhed og udformning - § 36, stk. 2,	Der skal indhentes en godkendelse til lokalisering af husdyrbrug, der placeres	Det foreslås, at afsnittet udgår af vejledningen. Der bør i stedet henvises til fodnote 35 i afsnit 3.3. (Landbrug). Begrundelsen er dels, at der ikke

	tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer	inden for en vis afstand til samlet bebyggelse, i medfør af husdyrgødningsbekendtgørelsen. Dermed inddrages hensynet til naboer. Der kan dog være særlige situationer, hvor husdyrgødningsbekendtgørelsen ikke løser problemer med nabogener, eksempelvis på grund af de stedlige vindforhold. I sådanne tilfælde kan en landzonetilladelse til placering af driftsbygninger uden tilknytning til de hidtidige bebyggelsesarealer være hensigtsmæssig efter en samlet, konkret vurdering.	længere gælder krav om lokaliseringsgodkendelse i husdyrgødningsbekendtgørelsen, dels at det er relevant at henvise til snitfladen til husdyrbrugloven.
32	Afsnit 1.3.2. Tilladelse til beliggenhed og udformning, gyllebeholdere	Planlovens § 36, stk. 2, fastlægger at der skal meddeles landzonetilladelse til en af hensyn til markdriften, ønsket placering af gyllebeholdere i lyset af trafikale forhold.	Det bør præciseres, at det skal ses i lyset af de trafikale forhold for landbrugsdriften.
33	Afsnit 1.3.4. Klitfrednings- og strandbeskyttelseslinjen - § 36, stk. 4	Efter naturbeskyttelseslovens klitfrednings- og strandbeskyttelseslinjer må der ikke foretages ændringer i tilstanden.	Det bør i landzonevejledningen - af hensyn til læseren - omtales, hvor der ikke må foretages ændringer i tilstanden. Eksempelvis i klitfredede arealer, jf. Naturbeskyttelseslovens § 8, stk. 1.

34	Afsnit 1.3.4. Klitfrednings- og strandbeskyttelseslinjen - § 36, stk. 4	Nyetablering af beboelsesbygninger, bortset fra erhvervmæssigt nødvendige boliger, jf. ovenfor, kræver dispensation fra klitfrednings- og strandbeskyttelseslinjen. Tilsvarende kræver det dispensation fra klitfrednings- og strandbeskyttelseslinjen at udvide en mindre virksomhed, der er lovligt etableret i en tidligere landbrugsbygning.	Der bør i landzonevejledningen være en tilsvarende omtale for § 36, stk.1, nr. 20 (andre bygninger).
40	Afsnit 1.4.1. Overflødiggjorte bygninger - § 37, stk. 1 og 2	En landbrugsbygning, som har forudsat landzonetilladelse som ikke erhvervmæssigt nødvendig, er ikke omfattet af undtagelsen i § 37, stk. 1, ligesom bygninger, der har tjent andre formål, f.eks. en ridehal, ikke er omfattet.	Det bør fremgå af dette afsnit, at landbrugsbygninger, som har forudsat landzonetilladelse som ikke-erhvervmæssigt nødvendig, er omfattet af undtagelsen i § 37, stk. 2. I øvrigt bemærkes, at en ridehal godt kan være erhvervmæssigt nødvendig for et stutteri. Eksemplet bør derfor slettes eller præciseres, så det ikke giver anledning til forvirring.
40	Afsnit 1.4.1. Overflødiggjorte bygninger - § 37, stk. 1 og 2, særligt for planlovens § 37, stk. 1	Overflødiggjorte landbrugsbygninger, som efter by- og landzonenloven eller planlovens § 35, stk. 1, er tilladt anvendt til anden erhvervmæssig anvendelse på åremål eller på vilkår om eventuel tilbageførsel til landbrugsmæssig udnyttelse i tilfælde af, at der igen måtte opstå behov for driftsbygninger på ejendommen betragtes stadig som overflødiggjorte	I lighed med den nugældende landzonevejledning fra år 2002 (s. 44) bør det af hensyn til læseren præciseres i slutning af afsnittet, at ” Sådanne bygninger kan således, efter anmeldelse til kommunalbestyrelsen, jf. § 38, uden landzonetilladelse skifte anvendelse inden for rammerne af § 37.”

		landbrugsbygninger og er derfor omfattet af § 37, stk. 1.	
40	Afsnit 1.4.1. Overflødiggjorte bygninger - § 37, stk. 1 og 2, særligt for planlovens § 37, stk. 1	Det er en betingelse efter § 37, stk. 1, nr. 3, at bygningen ikke er opført uden landzonetilladelse som erhvervsmæssigt nødvendig for en landbrugsbedrift (se afsnit 1.4.1.1).	Afsnittet foreslås slettet, idet det er en gentagelse af afsnittet nedenfor.
42	Afsnit 1.4.1. Overflødiggjorte bygninger - § 37, stk. 1 og 2, senere udvidelse af boliger	En bolig, som er indrettet i en overflødiggjort bygning efter planlovens § 37, stk. 1 eller 2, kan ikke udvides uden landzonetilladelse efter undtagelsen i § 36, stk. 1, nr. 10.	Der bør i lighed med den nugældende vejledning om landzoneadministrationen fra år 2002 (s. 45) indsættes et særskilt afsnit om, at en bolig, som er indrettet i en overflødiggjort landbrugsbygning eller i andre overflødiggjorte bygninger, senere kan udvides inden for de bygningsmæssige rammer uden landzonetilladelse.
44	Afsnit 1.5. Anmeldelsespligt - § 38, forudgående anmeldelse	Anmeldelser efter § 38 skal indeholde alle oplysninger til brug for kommunalbestyrelsens vurdering af, om betingelserne i § 37, stk. 1 og 2, samt § 36, stk. 1, nr. 3 og 4, er opfyldt. Herunder bygningens alder og oplysninger om bygningens ejerforhold. Desuden skal der gives en beskrivelse af den virksomhed/det byggeri, der ønskes etableret.	Der bør i vejledningen udarbejdes en generel beskrivelse af, hvilke oplysninger en anmeldelse efter § 38, stk. 2, skal indeholde. Det foreslås, at følgende tilføjes til afsnittet om anmeldelsespligt: "Ved anmeldelse om opførelse af erhvervsmæssigt nødvendigt byggeri, skal anmelderen oplyse følgende: - Er byggeriet erhvervsmæssigt nødvendigt for den pågældende ejendom eller for landbrugsbedriften? - Hvilke ejede og forpagtede arealer, skal indgå i vurderingen af det driftsmæssige behov? Forpagtede arealer kan opdeles i kortvarige og langvarige forpagtningsforhold. - Hvordan er arealerne beliggende i forhold til hinanden? (Hvis der ses på bedriften)

			- Hvilken driftsøkonomisk begrundelse er der for, at byggeriet placeres på den pågældende ejendom under bedriften? (Hvis der ses på bedriften)” Dette kan bidrage til, at anmeldelsen indeholder alle de fornødne oplysninger, og at kommunen ikke skal indhente yderligere oplysninger efterfølgende. Landbrug & Fødevarer vil gerne indgå i en dialog med Erhvervsstyrelsen om hvilke oplysninger en anmeldelse af § 38, stk. 2, skal indeholde.

Kapitel 2: Rammer for administration af landzonesager (Side 47-55)

Side	Indhold	Tekst	Kommentar/forslag til ændret tekst
51	Afsnit 2.2.4. Landskabelige, naturbeskyttelsesmæssige og rekreative hensyn - Fredede områder	Kommunalbestyrelsen må ikke meddele landzonetilladelser inden for områder, som er fredede i henhold til kapitel 6 i naturbeskyttelsesloven, hvis en sådan tilladelse er i strid med fredningens formål. Tilladelser bør i øvrigt ikke meddeles, før der foreligger dispensation eller tilladelse fra fredningsnævnet. Kommunalbestyrelsen bør desuden være opmærksom på, at anlæg og ændret anvendelse af arealer inden for fredede områder kan have uheldige konsekvenser for de interesser, som ønskes beskyttet med fredningerne.	Den anførte tekst er uændret i forhold til gældende vejledning. Første punktum skal ændres, så det ikke angår fredningens formål men fredningens bestemmelser. Andet punktum påstås udtaget, da sådanne sager af tidsbesparende hensyn bør kunne behandles sideløbende. Sidste punktum i denne tekst påstås udtaget med den begrundelse, at hvis det ansøgte ikke er hindret ved fredningen, skal det ikke indirekte og uden fredningserstatning hindres ved en skærpet administration af anden lovgivning.

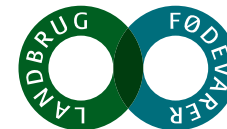
52	Afsnit 2.2.5. Miljømæssige hensyn	De miljømæssige hensyn kan være udtrykt i kommuneplanlægningen eller fremgå af anden lovgivning, herunder miljøbeskyttelseslovgivningens støjgrænser og afstandskrav for lokalisering af erhvervmæssige anlæg samt hensyn til grundvandsinteresser.	Den anførte tekst ønskes ændret til: De miljømæssige hensyn kan være udtrykt i kommuneplanlægningen eller fremgå af anden lovgivning, herunder miljøbeskyttelses- og husdyrbrugslovgivningens støj- og lugtgenegrænser og afstandskrav for lokalisering af erhvervmæssige anlæg samt hensyn til grundvandsinteresser.
55	Afsnit 2.2.11. Placering af virksomheder med særlige beliggenhedsbehov	Der er visse typer virksomheder, der typisk hører hjemme i det åbne land som maskinstationer og foderstofvirksomheder, og hvor der vil være færdsel med landbrugsmaskiner til og fra virksomheden.	I dette afsnit ønskes biogasanlæg og bioraffineringsanlæg tilføjet, og de nævnte virksomhedstyper ønskes nævnt som eksempler.

Kapitel 3: Særlige emneområder (side 56-86)

Side	Indhold	Tekst	Kommentar/forslag til ændret tekst
57	Afsnit 3.1.1. Opførelse af nye boliger	Kommunalbestyrelsen bør ved ansøgning om tilladelse til opførelse af en ny bolig lade indgå i vurderingen, at et helårshus kan udvides til op til 500 m ² uden landzonetilladelse, jf. planlovens § 36, stk. 1, nr. 10.	Landbrug & Fødevarer foreslår, at vejledningsteksten ændres, så der som udgangspunkt bør kunne gives landzonetilladelse til at opføre et helårshus på sammenlagt 500 m ² , når kommunen tager stilling til størrelsen for den nye bolig. Det giver selvsagt ikke mening at give landzonetilladelse til et mindre byggeri for at ansøger dernæst kan udvide byggeriet op til sammenlagt 500 m ² uden landzonetilladelse.

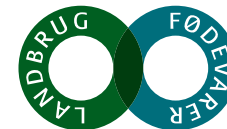
57	Afsnit 3.1.1. Opførelse af nye boliger, hændelige begivenheder	Der bør normalt meddeles tilladelse til genopførelse af nedbrændt bebyggelse eller bebyggelse, der er ødelagt på grund af storm eller hærværk, hvis der inden rimelig tid og svarende til bestemmelsen i § 56, stk. 4 (ca. 3 år) søges om landzonetilladelse hertil.	"inden rimelig tid" bør defineres som 5 år i overensstemmelse med kontinuitetsbrudsreglen i planlovens § 56, stk. 2, for landzonetilladelser. Henvisningen til planlovens § 56, stk. 4 bør derfor også ændres til en henvisning til planlovens § 56, stk. 2.
57	Afsnit 3.1.1. Opførelse af nye boliger, hændelige begivenheder	Der meddeles normalt tilladelse til en bygning med nogenlunde samme udformning, beliggenhed, størrelse og anvendelse som den nedbrændte eller ødelagte. Kommunalbestyrelsen bør dog - som ved opførelse af andre nye boliger - ved ansøgning om tilladelse til genopførelse lade indgå i vurderingen, at et helårshus kan udvides til op til 500 m ² uden landzonetilladelse, jf. planlovens § 36, stk. 1, nr. 10.	Landbrug & Fødevarer foreslår, at vejledningsteksten ændres, så der som udgangspunkt bør kunne gives landzonetilladelse til at opføre et helårshus på sammenlagt 500 m ² , når kommunen tager stilling til størrelsen for den nye bolig. Det giver selvsagt ikke mening at give landzonetilladelse til et mindre byggeri for at ansøger dernæst kan udvide byggeriet op til sammenlagt 500 m ² uden landzonetilladelse.
57	Afsnit 3.1.2. Opførelse af erhvervmæssigt nødvendige boliger,	Ved erhvervmæssigt nødvendige boliger forstås stuehuse og boliger til bestyrere og medhjælpere.	Til afsnittet bør "forpagtere" tilføjes, idet det kan være nødvendigt for ejendommens drift at forpagteren bor på ejendommen. Dette fremgår også af den nugældende landzonevejledning fra år 2002, side 56.

58	Afsnit 3.1.2. Opførelse af erhvervmæssigt nødvendige boliger, landbrugsejendomme	Kommunalbestyrelsen bør ved ansøgning om landzonetilladelse til opførelse af en ny bolig på en landbrugsejendom lade det indgå i vurderingen, at et helårshus kan udvides til 500 m ² uden landzonetilladelse, jf. planlovens § 36, stk. 1, nr. 10.	Landbrug & Fødevarer foreslår, at vejledningsteksten ændres, så der som udgangspunkt bør kunne gives landzonetilladelse til at opføre en ny bolig på en landbrugsejendom på sammenlagt 500 m ² , når kommunen tager stilling til størrelsen for den nye bolig. Det giver selvsagt ikke mening at give landzonetilladelse til et mindre byggeri for at ansøger dernæst kan udvide byggeriet op til sammenlagt 500 m ² uden landzonetilladelse.
58	Afsnit 3.1.2. Opførelse af erhvervmæssigt nødvendige boliger, landbrugsejendomme	Hvis den bolig, der ønskes opført som erhvervmæssigt nødvendig, ønskes opført uden tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer, kræver det landzonetilladelse, men kun for så vidt angår beliggenhed og udformning, jf. § 36, stk. 2. – Vedr. tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer – se ovenfor og afsnit 1.3.2.	Der tilføjes et ”og nedenfor samt afsnit 1.3.2” til teksten ”se ovenfor og afsnit 1.3.2.”
58	Afsnit 3.1.2. Opførelse af erhvervmæssigt nødvendige boliger, skovbrugsejendomme	Efter gældende praksis forudsætter det et bevokset areal på 80-100 ha på gode jorder og 200-300 ha på ringere jorder, for at en bolig anses som nødvendig for driften.	Det følger af den nugældende landzonevejledning fra år 2002 (s. 58), at der ”på grund af skovenes forskelligartethed kan der ikke angives en bestemt arealstørrelse som betingelse for opførelse af et beboelseshus. Men under normale forhold må der forudsættes et bevokset skovareal på mindst ca. 100 ha. Hvis vækstforholdene er ringe, vil den nødvendige mindste arealstørrelse være større end 100 ha.” I lighed med ordlyden i den nugældende landzonevejledning bør kravet om et bevokset areal på 200-300 ha alene gælder ved ringe jorder og ikke blot

			fordi jorden er ringere end gode jorder. Formuleringen fra den nugældende landzonevejledning bør derfor bibeholdes.
59	Afsnit 3.1.2. Opførelse af erhvervmæssigt nødvendige boliger, tilladelses og anmeldelseskrav	Der kan ikke angives en vejledende afstand for, hvornår en driftsbygning ligger i tilknytning til de hidtidige bebyggelsesarealer, da driftsbygninger er forskelligartede i anvendelse og i deres påvirkning af omgivelserne. Der kan være forhold, som betinger, at driftsbygninger placeres uden tilknytning til de hidtidige bebyggelsesarealer. Der kan være tale om driftsmæssige, tekniske og/eller miljømæssige forhold, som gør en placering væk fra de hidtidige bebyggelsesarealer mere hensigtsmæssig eller nødvendig. Det er således op til kommunen at foretage en konkret vurdering. Kravet om tilknytning til de hidtidige bebyggelsesarealer omfatter hver enkelt af de driftsbygninger, der indgår i det nye anlæg.	Kapitel 3.1.2 omhandler opførelse af erhvervmæssigt nødvendige boliger. Det er derfor misvisende, at hosstående afsnit om driftsbygninger indgår i dette kapitel. Det bør henføres til afsnit 3.3. om landbrug.
60	3.1.3. Opførelse af medhjælperbolig o.lign.	Strukturudviklingen i landbruget har medført, at der er blevet færre, men større landbrugsbedrifter.	Der bør tilføjes til afsnittet: men større landbrugsbedrifter, "uanset arealmæssig størrelse".

			Dette begrundes med, at større husdyrbedrifter ikke behøver at være arealmæssigt store, men kan være større bedrifter som følge af driftsformen. Efter revisionen af Landbrugsloven i 2010 er der ikke længere krav til egne arealer for ejendomme med animalsk produktion.
60	3.1.3. Opførelse af medhjælperbolig o.lign.	Strukturudviklingen i landbruget har medført, at der er blevet færre, men større landbrugsbedrifter. Derfor kan der være behov for fastboende arbejdskraft til specialiserede og arbejdskrævende driftsformer, som f.eks. døgnovervågning af husdyr. Dette skal tages i betragtning ved vurdering af, om en medhjælperbolig o.lign. er erhvervsmæssigt nødvendig for en landbrugsejendom. Det er imidlertid ikke i sig selv tilstrækkeligt, at en medhjælper er ansat på ejendommen/bedriften, svarende til hvad der gælder ansatte i andre erhverv.	Det er uklart hvad der menes med teksten "svarende til hvad der gælder ansatte i andre erhverv." Det foreslås at den citerede tekst slettes. Det bør tilføjes til afsnittet, at kommunerne kan indhente en vejledende udtalelse fra Landbrugsstyrelsen.
61	Afsnit 3.1.4. Etablering af bolig i eksisterende bygning	Ved kommunens vurdering af, om der er tale om en væsentlig om-/tilbygning, der kræver landzone-tilladelse, må der som udgangspunkt lægges vægt på, om bygningens ydre fremtræden og karakter stort set bevares, og om de indvendige	Det bemærkes, at der ikke synes at være hjemmel til kravet om, at de indvendige ombygninger skal være økonomisk rimelige, set i forhold til bygningens samlede værdi.

		ombygninger er økonomisk rimelige, set i forhold til bygningens samlede værdi.	
61	Afsnit 3.1.5. Etablering af flere boligenheder i eksisterende bygninger	Ansøgninger om at opdele eksisterende (større) overflødiggjorte stuehuse på en landbrugsejendom i flere boligenheder bør normalt imødekommes, medmindre planlægningsmæssige eller andre væsentlige interesser taler afgørende imod. Det bør indgå i vurderingen, om der er overvejende sandsynlighed for, at stuehuset ikke senere bliver nødvendigt for at opfylde kravet om bopælspligt efter landbrugsloven. Kommunalbestyrelsen kan eventuelt indhente en vejledende udtalelse fra Landbrugsstyrelsen herom.	Det bør klart fremgå, at der ikke kan forventes udstykning af boligenhederne, hvis det får betydning for omkringliggende husdyrbrug, herunder deres fremtidige udvidelsesmuligheder, jf. afsnit 2.2.2, Hensyn til jordbrugserhvervene. Udstykning kan medføre en betydelig skærpelse af afstandskrav for husdyrbrug, da et forøget antal ejendomme med boliger kan medføre, at der bliver tale om "en samlet bebyggelse", jf. lugtreglerne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 30.
61	Afsnit 3.1.5. Etablering af flere boligenheder i eksisterende bygninger	Sådanne boligenheder vil heller ikke kunne overgå til fritidsboliger uden landzonetilladelse, jf. § 36, stk. 1, nr. 11 (se afsnit 1.3.1).	Erhvervsstyrelsen har den 9. november 2017 oplyst til SEGES, at henvisningen til Planlovens § 36, stk. 1, nr. 18, i planlovens § 35, stk. 10, er en lovteknisk fejl. Henvisningen skulle retteligt være til § 36, stk. 1, nr. 11, om helårsboligers overgang til fritidsbolig. Erhvervsstyrelsen har oplyst, at fejlen vil blive rettet ved lejlighed. Det bør fremgå specifikt af landzonevejledningens afsnit om etablering af flere boligenheder i eksisterende bygninger, at der er en henvisningsfejl i planlovens § 35, stk. 10, og at henvisningen retteligt skulle være til § 36, stk. 1, nr. 11, om helårsboligers overgang til fritidsboliger.

62	Afsnit 3.1.7. Udstykning til boliger		Det bør klart fremgå, at der ikke kan forventes udstykning af boliger, hvis det får betydning for omkringliggende husdyrbrug, herunder deres fremtidige udvidelsesmuligheder, jf. afsnit 2.2.2, Hensyn til jordbrugserhvervene. Udstykning kan medføre en betydelig skærpelse af afstandskrav for husdyrbrug, da et forøget antal ejendomme med boliger kan medføre, at der bliver tale om "en samlet bebyggelse", jf. lugtreglerne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 30.
63	Afsnit 3.1.8. Ændre anvendelse af boliger	Har fritidshuset oprindeligt været et helårshus, kan der dog efter omstændighederne meddeles tilladelse til igen at tage huset i anvendelse til helårsbeboelse. Der bør ved afvejningen lægges afgørende vægt på længden af den periode, hvor huset ikke har været anvendt til helårsbeboelse, og på hvor mange helårshuse, der ligger i nærheden. Der kan således f.eks. være grundlag for at meddele tilladelse, såfremt huset ligger i en landsbybebyggelse. Endvidere bør husets kvalitet indgå i kommunens vurdering, idet det må forudsætte, at huset har karakter af et helårshus, og at huset i forvejen er i rimelig beboelig stand.	Eksemplet "Der kan således f.eks. være grundlag for at meddele tilladelse, såfremt huset ligger i en landsbybebyggelse." må anses som en skærpelse af hidtidig praksis, jf. NKO nr. 128G, 1997. Eksemplet bør derfor omformuleres.

64	Afsnit 3.3. Landbrug, Erhvervsmæssigt nødvendige driftsbygninger	"Opførelse af byggeri der er erhvervsmæssigt nødvendigt for driften af en landbrugsejendom eller en landbrugsbedrift kan ske uden landzonetilladelse efter planlovens § 36, stk. 1, nr. 3. For landbrugsbedrifter gælder dette dog ikke for så vidt angår husdyranlæg såsom gylletanke og stalde."	2. sætning i dette afsnit kan give anledning til misforståelse, da gylletanke og stalde ikke nødvendigvis er husdyranlæg, og derfor godt kan være omfattet af planlovens § 36, stk. 1, nr. 3. Hvis formålet med 2. sætning er at tydeliggøre, at forhold, der omfattes af husdyrbrugloven ikke omfattes af planlovens bestemmelser, fremgår dette entydigt af det efterfølgende afsnit. Desuden er der redegjort nærmere for snitfladerne mellem de to love på side 66. Landbrug & Fødevarer foreslår derfor, at 2. sætning slettes, så der ikke opstår fortolkningstvivl.
64-65	Afsnit 3.3. Landbrug, Erhvervsmæssigt nødvendige driftsbygninger	Ordet "landbrugsbedrift" er defineret nederst s. 64 og øverst s. 65	Afsnittet vedrører driftsbygninger, som er nødvendige for den matrikulære ejendom ("landbrugsejendommen") eller for den økonomiske driftsenhed ("landbrugsbedriften"). Ordet landbrugsbedrift forklares nederst side 64. Af hensyn til læserens forståelse bør der også være en forklaring af ordet "landbrugsejendom" Dette bør tilføjes, førend begrebet "landbrugsbedrift" forklares.
65	Afsnit 3.3. Landbrug, Erhvervsmæssigt nødvendige driftsbygninger	"I praksis kan tilforpagtede jorder indgå i vurderingen af den pågældende ejendoms driftsmæssige behov, hvis der er tale om traditionelle, langvarige forpagtningsforhold"	Ordene " eller bedrifts" bør tilføjes efter ordet "ejendoms". Det foreslås, at der til afsnittet tilføjes følgende formulering om forpagtning: "Hvis vurderingen foretages i forhold <u>til bedriften</u> kan både kortvarige og langvarige forpagtningsforhold indgå i vurderingen af det driftsmæssige behov."

			At både kortvarige og langvarige forpagtningsforhold kan indgå i vurderingen af det driftsmæssige behov ved en bedrift begrundes med, at der ikke i landbrugslovens § 2, stk. 3, sondres mellem langvarige og kortvarige forpagtningsforhold ved definitionen af en landbrugsbedrift.
65	Afsnit 3.3. Landbrug, Erhvervsmæssigt nødvendige driftsbygninger	"På mindre ejendomme kan der eksempelvis være produktion, der kræver store driftsbygninger set i forhold til ejendommens arealstørrelse, f.eks. i de tilfælde hvor animalsk produktion i væsentligt omfang er baseret på indkøbt foder."	Der bør være en henvisning til fodnote 35, som omhandler planlovens snitflade til husdyrbrugloven.
66	Afsnit 3.3. Landbrug, Erhvervsmæssigt nødvendige driftsbygninger	2. afsnit "En beliggenhed i og i nærheden... ... Kommunerne skal ligeledes tage hensyn til de landskabelige interesser ved vurderingen af placeringen af landbrugsbyggeri"	Afsnittet bærer bræg af at være gentagelser fra den tidligere vejledning. De byggerier, som alene reguleres efter planloven (planteavl), vil som altovervejende hovedregel ikke kunne påvirke § 3-områder eller natura-2000 områder, selvom de ligger tæt på disse. Der er derfor ikke nogen miljøfaglig eller juridisk begrundelse for generelt at skrive, at det er "kommunalbestyrelsens ansvar, at sikre at landbrugsbyggeri ikke placeres i nærheden af disse områder". På den baggrund henstiller Landbrug og Fødevarer, at 2. afsnit udgår med undtagelse af sidste sætning.

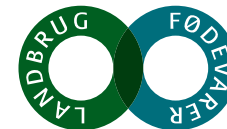
			Det foreslås at der tilføjes til afsnittene: "jf. dog fodnote 35". Derved vil der være en henvisning til snitfladen til husdyrbrugloven.
66	Afsnit 3.3. Landbrug, snitflader mellem planlov og husdyrbruglov	Skemaet, 3. række: Landbrugsejendomme omfattet af husdyrbrugloven	Teksten skal ændres til: Landbrugsejendomme omfattet af husdyrbruglovens tilladelses eller godkendelseskrav
66	Afsnit 3.3. Landbrug, Snitflade mellem planlov og husdyrbruglov	Skema (Landbrugsejendomme som ikke er husdyrbrug)	Slåfejl: Ordene "minde dyrehold" bør ændres til "mindre dyrehold".
66-67	Afsnit 3.3. Landbrug, snitflader mellem planlov og husdyrbruglov	Skemaet, 4. og 10. række (5. søjle): Hvis der i forvejen er et stuehus på landbrugsejendommen, kræver opførelse af nyt stuehus landzonetilladelse	Det bør tilføjes følgende tekst til afsnittet: Eventuelle krav om tilladelse til beliggenhed og udformning.
66-67	Afsnit 3.3. Landbrug, snitflader mellem planlov og husdyrbruglov	Skemaet, 4. søjle	Tegnet "-" i skemaets 4. søjle bør slettes. Tegnet kan opfattes som et gentagelsestegn, hvilket ikke er tilfældet.
67	Afsnit 3.3. Landbrug, Snitflade mellem planlov og husdyrbruglov	Note 1, 4. pkt.: Disse husdyrbrug med mindre antal m ² end grænsen i § 7 er derfor ikke omfattet husdyrbruglovens regelsæt, og de skal således have en landzonetilladelse til diverse anlæg.	Sætningen er ikke helt præcis. De omtalte husdyrbrug er omfattet af husdyrbrugloven, men ikke husdyrbruglovens tilladelses- eller godkendelseskrav. "Regelsæt" skal derfor erstattes af "tilladelses- eller godkendelseskrav."
67	Afsnit 3.3. Landbrug, Snitflade mellem planlov og husdyrbruglov	Skema (Landbrugsejendomme som ikke er husdyrbrug)	Rækken vedr. "gyllebeholder" bør i sidste kolonne tilføjes krav om tilladelse til beliggenheden og udformningen

67	Afsnit 3.3. Landbrug, Snitflade mellem planlov og husdyrbruglov	Skema (Pelsdyrfarme)	Sidste række om "farm som ikke er husdyrbrug" uden landbrugspligtnotering mangler angivelse af krav om landzonetilladelse.
67	Afsnit 3.3. Landbrug, Snitflader mellem planlov og husdyrbruglov	Skemaet, 1., 3. og 4. række	Det bør tilføjes følgende tekst til afsnittet: Eventuelle krav om tilladelse til beliggenhed og udformning.
68	Afsnit 3.3. Landbrug, Gyllebeholdere	Afsnit om gyllebeholdere	Landbrug & Fødevarer anbefaler, at afsnittet opdeles i et underafsnit om gyllebeholdere på landbrugsejendomme og et underafsnit om gyllebeholdere på landbrugsbedrifter, og at snitfladerne til husdyrbrugloven angives i begge afsnit.
68	Afsnit 3.3. Landbrug, Gyllebeholdere	2. afsnit: "Hvis der er tale om en landbrugsbedrift, hvor gyllebeholderen... planlovens § 36, stk. 2"	Afsnittet vedrører placering af gyllebeholdere på landbrugsbedrifter: Afsnittet kan med fordel opdeles i a) et afsnit om gyllebeholdere på landbrugsbedrifter bestående udelukkende af ejendomme med planteavl og b) et afsnit om gyllebeholdere på landbrugsbedrifter bestående af "blandende ejendomme" med både planteavlsejendomme og husdyrbrugsejendomme.
68	Afsnit 3.3. Landbrug, Oplag af ensilage	"Såfremt der opbevares materialer produceret på andre landbrugsbedrifter, kræver det landzonetilladelse."	Dette er ikke korrekt. Opbevaring af materialer til eget brug på ejendommen eller bedriften, f.eks. halm til eget brug, produceret på andre bedrifter kræver ikke landzonetilladelse.
68	Afsnit 3.3. Landbrug, Hytter til svin	"Hvis der er tale om en ejendom uden fastplacerede husdyranlæg (herunder en planteavlsejendom), er fritliggende	Det bør præciseres i teksten, at kravet om landzonetilladelse til svinehytter og lignende kun gælder, hvis der er "talrige" af disse, jf. den nugældende landzonevejledning fra år 2002. Hvis der derimod er tale om få svinehytter, er de undtaget kravet om landzonetilladelse, jf. den nugældende

		svinehytter og andre ikke fast placerede husdyranlæg omfattet af planloven.”	landzonevejlednings afsnit om primitive bygninger (s. 40): ” Opførelse af små bebyggelser, såsom læskure og lignende typiske primitive bygninger, kræver ikke landzonetilladelse”.
69	Afsnit 3.3. Landbrug, Udstykning med henblik på etablering af ny landbrugsejendom	”I tilfælde hvor formålet med en udstykning er etablering af et jordbrug, der...”	Ordet ”jordbrug” bør erstattes med ordet ”landbrug”.
70	Afsnit 3.4. Gartnerier og frugtplantager, Boliger	”De må derfor som udgangspunkt henvises til boliger i nærliggende bygninger, campingplader mv. ”	Der mangler et ”s” i ordet campingpladser.
71	Afsnit 3.6.2. Rideskoler, dyrepensioner mv.	Hele afsnittet	Sondringen fra den nugældende vejledning (s. 65) mellem erhverv af jordbrugsmæssig og ikke jordbrugsmæssig karakter bør medtages. Hestepensioner og rideskoler anses ikke for at være af erhverv af jordbrugsmæssig karakter og vil derfor kræve landzonetilladelse (i det omfang de ikke omfattes af husdyrbrugloven).
77	Afsnit 3.11.2. Vindmøller		Støjbekendtgørelsen bør også nævnes under vindmøller, da det oftest er den, der bestemmer lokaliseringen.
78	Afsnit 3.11.3. Antennemaster	Hele afsnittet	Der mangler angivelse af, at opstilling af master med panelantenner til mobilkommunikation kræver landzonetilladelse. Det er kun panelantenner til mobilkommunikation (med tilhørende radiomoduler og transmissionslinks i neutrale farver), som opsættes på

			<u>eksisterende</u> mobilmaster, siloer eller høje skorstene, der er undtaget kravet om landzonetilladelse, jf. planlovens § 36, stk. 1, nr. 17. Derudover er antenner mv, som anvendes til offentlige trafik-, forsynings- eller varslingsanlæg eller radio- og tv-modtagelse - og som er undtaget krav om byggetilladelse - undtaget krav om landzonetilladelse, jf. planlovens § 36, stk. 1, nr. 9.
79	Afsnit 3.11.4. Andre tekniske anlæg		I afsnittet bør nævnes at regnvandsbassiner og minivandområder ikke kræver landzonetilladelse, hvis de er erhvervmæssige nødvendige, jf. § 36, stk. 1, nr. 3.
80	Afsnit 3.11.6. Søer	Etablering af en kunstig sø betragtes som en ændret anvendelse som kræver landzonetilladelse, medmindre søen er erhvervmæssigt nødvendig for driften af landbrugsejendom eller landbedrift. Det samme gælder for etablering af regnvandsbassiner.	Det foreslås tilføjet: efter regnvandsbassiner: "hvor der ligeledes ikke er krav om landzonetilladelse, eksempelvis hvis regnvandsbassinet etableres for i nødvendigt omfang for at nedrosle udledningen af tagvand fra erhvervmæssigt nødvendigt byggeri. Minivådområder kræver heller ikke landzonetilladelse, hvis minivådområdet etableres i henhold til bekendtgørelse nr. 1760 af 29. december 2017 om tilskud til projekter om etablering af konstruerede minivådområder:"
80	Afsnit 3.12. Rekreative formål	Etablering af anlæg til rekreative formål på arealer i kystnærhedszonen uden for udviklingsområder kræver landzonetilladelse, § 35, stk. 3, som kun må meddeles, hvis det ansøgte har helt underordnet betydning i forhold til de	Det bør bemærkes, at placering af anlæg til rekreative formål også kan kræve andre tilladelser.

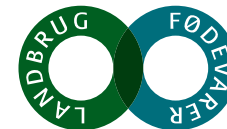
		nationale planlægningsinteresser i kystzonen.	
81	Afsnit 3.12.1. Rekreative parceller	Moseområder, heder, strandenge, mindre skovområder, særligt kuperede partier m.v., som ikke er i intensiv drift, har altid været har altid været en værdifuld bestanddel af det danske landskab.	Slåfejl. Det bemærkes, at "har altid været" står 2 gange lige efter hinanden. Den ene "har altid været" bør derfor slettes.
82	Afsnit 3.12.2. Ferie- og fritidsformål, Andre ferie- og fritidsformål	Udstykning, opførelse og ibrugtagning af bebyggelse til hytter, vandrehjem o.lign. kræver landzonetilladelse. Ved afgørelsen bør der bl.a. lægges vægt på naturbeskyttelsesmæssige hensyn, kommunens turistpolitiske overvejelser samt behovet for nærhed til offentlig trafikforsyning, bysamfund, stisystemer m.v.	Landbrugsmæssige hensyn bør tilføjes til sætningen således: "Ved afgørelsen bør der bl.a. lægges vægt på naturbeskyttelsesmæssige hensyn, hensyn til jordbrugserhvervet , kommunens turistpolitiske overvejelser samt behovet for nærhed til offentlig trafikforsyning, bysamfund, stisystemer m.v"
84		Placering af rideskoler, paintballbaner, klatrevægge, put and take-fiskeri og andre idrætsanlæg i landzone kræver en landzonetilladelse. Der bør lægges vægt på, at anlægget placeret i forhold til transportmuligheder samt under hensyntagen til landskabelige og miljømæssige hensyn m.v.	Landbrugsmæssige hensyn bør tilføjes teksten på linje med landskabelige og miljømæssige hensyn.

86	Afsnit 3.15. Omdannelseslandsbyer		Det bemærkes, at der mangler en nærmere omtale af opmærksomhedszonerne.
90	Afsnit 4.2.2. Fastsættelse af vilkår - § 55, hvilke vilkår kan stilles?		Det bør præciseres, at kommunalbestyrelsen ikke kan fastsætte vilkår om forhold, som reguleres af anden speciallovgivning / omfattes af en anden myndigheds ressortområde.

Kapitel 4: Proces og procedurer (Side 87-96)

Side	Indhold	Tekst	Kommentar/forslag til ændret tekst
89	Afsnit 4.1. Modtagelse og behandling af ansøgning - Forholdet til anden lovgivning, 1. og 4. afsnit på siden	Det fremgår af disse to afsnit, at der ikke må meddeles landzonetilladelse til aktiviteter, der ikke kan opnå dispensation/tilladelse efter anden lovgivning eller at det vil være uholdbart at meddele landzonetilladelse i et sådant tilfælde	Det her beskrevne indhold i de to afsnit skal udtages, da det er i strid med det almindelige specialitetsprincip. Det må være ansøgeren, der bestemmer hvilken af eventuelt flere nødvendige tilladelser/dispensationer vedkommende først vil forsøge at indhente. I øvrigt vil teksten, hvis den følges, kunne få den meget u hensigtsmæssige følge, at en sag forsinkes unødvendigt. Hvis der eksempelvis gives afslag i første instans i medfør af anden lovgivning vil landzonesagen skulle stilles i bero, mens denne anden sag behandles i klageinstansen. Hvis der så gives medhold i klagen, vil landzonesagen skulle genoptages med forsinkelse. Det vil endvidere være i strid med pkt. 200 i vejledningen til forvaltningsloven, hvis behandlingen af en landzonesag stilles i bero for at afvente resultatet af behandlingen af en ansøgning i henhold til anden lovgivning.
92	Afsnit 4.2.5. Forældelse - § 56, stk. 2, stk. 3 og stk. 4	Efter § 56, stk. 4, bortfalder en hidtidig ret til at udnytte en ejendom på en måde, som ville kræve tilladelse efter § 35, stk.	Før "udnyttet" ønskes indsat "helt eller delvist" for at præcisere, at det kun er det totale ophør, der medfører kontinuitetsbrud.

		1, når retten ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år.	
93	Afsnit 4.4.2. Hvad kan påklages? - § 58, retlige spørgsmål og skønsspørgsmål	En klage over afgørelser efter §§ 36-37 kan kun angå retlige spørgsmål (retlig prøvelse), jf. § 58, stk. 1, nr. 3. Det er eksempelvis et retligt spørgsmål, om betingelserne i § 37, stk. 1, 2, 4 og 5, for at tage en overflødiggjort brugsbygning i brug til andet formål uden landzonetilladelse, er opfyldt.	Slåfejl. Det bemærkes, at "brugs" skal slettes i sætningen: "[...] at tage en overflødiggjort brugsbygning i brug [...]"